

İŞSİZLİK

YOKSULLUK

GÜVENCESİZLİK

KISKACINDA GENÇLER

Ev gençliği çığ gibi
büyüyor...

Eğitimiş

İşsizlik, yoksulluk ve güvencesiz bir geleceğin kışkacındaki GENÇLER

Mayıs 2026

Eğitim-İş Sendikası, Ankara

Eğitim-İş Adına Sahibi

Kadem Özbay | Genel Başkan

Yayın Sorumlusu

Bülent Metin | Genel Örgütlenme Sekreteri

Hazırlayan

Dr. Burcu Doğan | Ar-Ge Uzmanı

İletişim

Ataç-2 Sokak, No: 43/3, Çankaya/Ankara

iletisim@egitimis.org.tr

0312 434 12 06

Bu yayını ekranlı cihazlarınızla okuyarak, sürdürülebilir bir çevre mücadelesinin parçası olabilirsiniz. Lütfen zorunlu olmadıkça bu dosyayı yazdırmayın.

Yapılan araştırmalar, kısıtlı yaş grubunu kapsadığı için ülke gençlerinin yaşadığı sorunlar hakkında yeterli bilgi vermemektedir...

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından gençlere yönelik yapılan özellikle işgücü araştırmaları için **15-24 yaş arası nüfus** dikkate alınmaktadır.

Oysaki Türkiye’de zorunlu eğitim 17 yaşa kadar devam ettiğinden bu araştırmaların yalnızca 15 yaş ile başlayan yaş grubuna değil, **18 yaş ile başlayan yaş grubu için de yapılması gerekmektedir**. Bu tür bir araştırma gençlerin işgücü piyasasındaki durumunu anlamak açısından daha gerçekçi sonuçlar sunacaktır.

Ayrıca ülkede yaşam süresi her yıl artmakta ve ortanca yaş yukarı çıkmaktadır. Bu nedenle ülkenin genç nüfusu için 29 ve 34 st yaş sınırında da araştırmaların yapılması önemlidir.

Sonuçta Birleşmiş Milletler’in genç nüfus olarak tanımladığı yaş grubunu temsil eden 15-24 yaş için yapılan **hesaplama ve araştırmalar, alternatif yaş grupları için de yapılmalı**, ülkenin sorunları doğru biçimde tespit edilip buna göre politikalar geliştirilmelidir.

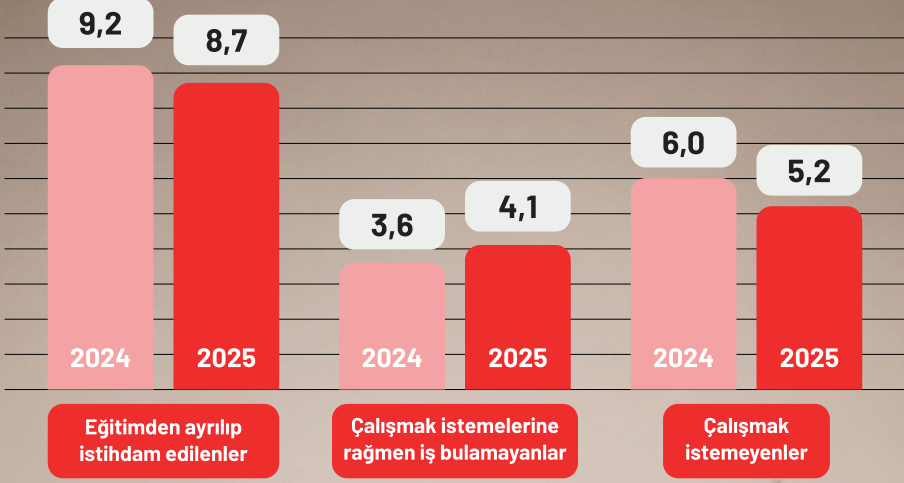
Gençler ekonomik imkansızlıklar yüzünden eğitimlerini dahi tamamlayamıyor...

Ekonomik imkansızlıklar ve eğitim alanına uygun bir işte çalışmanın g hale gelmesi, diplomanın önüne geçen sözde referans (kayırmacılık) sorunu gençleri eğitimden koparmaktadır.

Ayrıca fayda maliyet analizine göre Türkiye’de gençler eğitim süresince katlandıkları maliyeti, eğitim sonrasında işe girdiklerinde elde ettikleri kazanç ile telafi edememektedir.

Hem çok düşük ücret düzeyleri hem de mezuniyet alanına uygun olmayan işlerde çalışmaya mecbur bırakılan gençler, ilk önce eğitimden vazgeçmek durumunda kalmaktadır.

Lise altı eğitilmiş olan 18-24 yaş arası gençlerin çalışma hayatına yönelik durumları 2025

TÜİK'in açıkladığı verilere göre Türkiye'de 2025 yılında 18-24 yaş arası %18 oranında lise altı eğitilmiş genç bulunmaktadır. Yani **zorunlu eğitimini dahi tamamlayamamış olan bu gençlerin %4,1'i iş aramasına rağmen bulamamıştır.**

Lise altı eğitilmiş olan 18-24 yaş arası gençler içinde bir önceki yıla göre 2025 yılında iş bulabilenlerin oranı azalmış, çalışmak isteyen ama iş bulamayan yani işsizlerin oranı artmış, çalışmak istemeyenlerin oranı ise düşmüştür. Bu durum gençlerin eğitimden erken ayrılmasındaki önemli gerekçenin ekonomik yetersizlikler olduğunu göstermektedir.

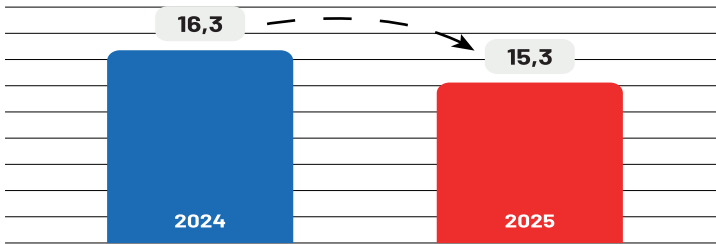
2024 yılında "İşgücü piyasasında gençler" araştırması yapılmış, bu araştırmada da eğitimin erken terk edilme gerekçeleri içinde ilk sırada ekonomik imkansızlıklar yer almıştır.¹

Sonuçta gençlerin eğitimden kopması bireysel bir tercihten değil, sistemin yetersizliklerinden kaynaklanmaktadır. En temel hak olan eğitime ulaşmak artık neredeyse imkânsız hale gelmiştir.

Ekonomik yetersizlikler gençlere ne eğitim ne de iş imkânı sunuyor...

TÜİK genç işsizlik oranını oldukça kısıtlı bir yaş aralığı için hesaplamak ile birlikte 15-17 yaş grubunu da zorunlu eğitim sürecinde olmalarına rağmen hesaplamaya dahil etmektedir.

Genç işsizlik oranı (%) 15-24 yaş²

1 TÜİK, 18 Temmuz 2025. İşgücü Piyasasında Gençler, 2024. <https://veriportali.tuik.gov.tr/press/57941>

2 TÜİK, 25 Mart 2026. İşgücü İstatistikleri, 2025. <https://veriportali.tuik.gov.tr/press/57996>

Referans dönemi içinde istihdamda olmayan kişilerden iş aramak için **son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek** durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dahil edilmektedir.³

Yapılan işsizlik tanımından ve yaş aralığının sınırlı olmasından kaynaklı olarak genç işsizlik oranı **%15,3 gibi oldukça düşük bir düzeyde hesaplanmakta** ve önceki yıla göre azalış eğilimi göstermektedir.

Ayrıca genç işsizlik oranındaki bu düşüşe karşın ne eğitimde ne de istihdamda olan gençlerin sayısındaki artış genç işsizlik gerçeğini görebilmek açısından önemli bir gösterge olmaktadır.

Siyasi iktidar politikaları gençleri çaresiz bırakıyor ve ev genci sayısı sürekli artıyor...

Eğitimi tamamlamış sınavlara girmiş ancak sistemin liyakatsizliği nedeniyle atanmamış, ağırlıklı olarak ekonomik imkansızlıklar nedeniyle eğitimi terk etmiş ve çalışmak isteyip iş bulamamış birçok genç ile birlikte son dönemin en önemli sorunu olan “ev genci” sayısı artmaya devam etmiştir.

OECD verilerine göre Türkiye ne eğitimde ne istihdamda olan gençler konusunda ilk sırada yer almaktadır.⁴

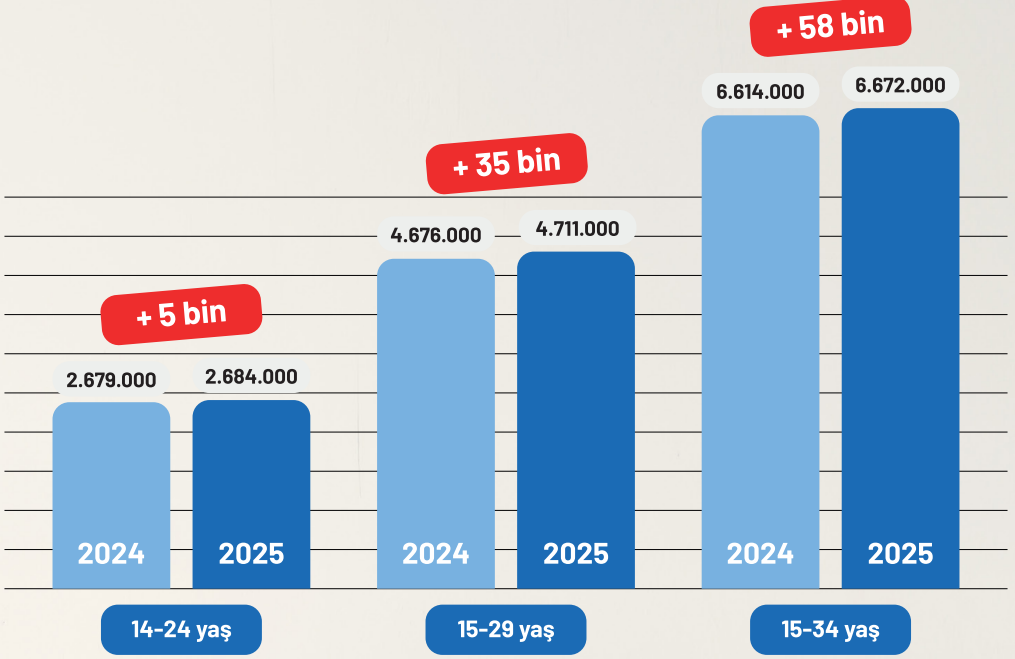
15-24 yaş için ev genci sayısı 5 bin, 15-29 yaş için 35 bin ve 15-34 yaş için 58 bin artış göstermiştir. Ülkede gençlerin işsizliği anlık iş arayış bulamamanın ötesinde kalıcı bir duruma evrilmiştir.

Grafikte görüldüğü üzere ne eğitimde ne de istihdamda olan gençlerin sayısına baktığımızda 15-34 yaş için 7 milyona yaklaştığını görmekteyiz.

3 TÜİK, 14 Mayıs 2026. İstatistiklerle Gençlik, 2025, metaveri. <https://veri-portali.tuik.gov.tr/tr/press/58017/metadata>

4 OECD, 2024. NEET, Youth not in employment, education or training (NEET) % of population Total, From 15 to 29 years, 2024. <https://www.oecd.org/en/data/indicators/youth-not-in-employment-education-or-training-neet.html>

Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin sayıları 2024-2025

Ev gençlerinin yaş gruplarına göre oranları ise 15-24 yaş için %23,3, 15-29 yaş için ise %26,3, 15-34 yaş için ise %27,7'dir. **Yani 15-24 arası beş gençten biri, 15-29 yaş arası dört gençten biri ev gencidir.**

Çoğunlukla iş bulma ümidini kaybettiği için iş aramayı bırakan gençleri ifade eden ev gençleri, genç işsizliğinin içine dahil edilmemektedir.

Aslında gençlerin en verimli, en üretken oldukları yaşlarını ümitsizlik ve vazgeçiş ile geçirdiklerini, genç işsizliğinin yapısal bir sorun haline geldiğini gösteren bu tablo "genç işsizlik azalıyor" söyleminin gerçekten uzak olduğunu gözler önüne sermektedir.

Gençlerine iş imkânı sunmayan, emekçisini açlığa yoksulluğa mahkûm eden ama konu çalışma hayatı olunca yüksek verim bekleyen zihniyet sömürünün, emeği değersizleştirmenin vücut bulmuş halidir.

Çalışan gençler ya yoksullukla mücadele ediyor ya da yetenek ve mezuniyetlerinin dışında işlerde çalışıyor...

Gençlerin çoğu iş bulma sorunu yaşarken iş bulabilenler de ya düşük ücretlere ya da mezuniyetinden ve yeteneklerinden bağımsız işlerde çalışmaya mahkûm edilmektedir.

Gençlerin (18-29 yaş arası) %29,6'sı yani dört gençten biri yaptığı iş sonucu elde ettiği kazançtan, 18-24 yaş arası gençlerin %7,5'i 18-29 yaş arası gençlerin ise %8,9'u çalıştığı işten memnun olmadığını ifade etmektedir.

2024 yılında yapılan araştırmada 15-34 yaş arası 2 milyon 449 bin genç "becerilerinin işin gerektirdiği niteliklerden daha yüksek" olduğunu belirtmiştir. Bu grubun içinde yer alan 654 bin genç üniversite mezunudur.

Çalışma hayatında sunulan iş ile iş arayan gençlerin nitelikleri arasında uyumsuzluğun yaşanması nedeniyle işsiz olan ve bu duruma tepki gösteren gençler, siyasi iktidar tarafından "gençler iş beğenmiyor" şeklinde manipüle edilmektedir.

Oysaki konu özellikle üniversite mezunu gençlerin mezuniyetinden bağımsız işyerlerinin işçi alımı yapması nedeniyle işsiz kalması ve kendi mesleklerini yapmak istemelerinden kaynaklı olarak buralara başvuru yapmıyor olmasıdır. **İş beğenmemek için gençlerin iş aramayan değil iş seçen durumda olması gerekir ki ne yazık ki Türkiye için bu durum bir hayalden ibarettir.**

Dünya mutluluk raporunda bile Türkiye’de gençlerin özellikle ekonomik güvensizlik, yalnızlık, sosyal destek eksikliği ve gelecek kaygısıyla yaşadığı belirtilmektedir.⁵

Sonuç olarak; Türkiye’de siyasi iktidar gençleri karamsarlığa, umutsuzluğa sürüklerken diğer taraftan bunu gizlemenin yollarını aramakta hatta gençleri iş bulamadıklarını söyledikleri için eleştirmektedir.

Atanmayan öğretmenlerden, mülakat mağduru gençlere kadar her türlü haksızlık ve çelişki ile mücadele etmek zorunda bırakılan gençleri adeta görmezden gelen bir politik yapı söz konusudur.

Bu politik yapıya göre gençlere kısaca liyakatle iş sahibi olmanın yolları kapanmış, sermayedarın taleplerini yerine getirmeleri, işi eleştirmenin bir lüks olduğu her fırsatta dile getirilmiş, **mobbingin önu açılmış, gençlerden adeta bir işsizler ordusu yaratılmıştır.** Hangi meslek olursa olsun gençleri “razı olma” psikolojisine sokan bu sürece karşı gençler, mücadelelerini örgütlü biçimde büyütmeli, geleceklere sahip çıkmaktan vazgeçmemelidir.

---

⁵ Dünya Mutluluk Raporu, 2025. <https://www.worldhappiness.report/ed/2025/#appendices-and-data>

